

לעיבוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

ד עם רבינ'ס מעשיות און משלים

מעשה פון 'טענדא-רענדא'

ווען דער איד איז געקומען צום עושר בעטן א נדבה, האט אים דער עושר געזאגט: "אויב מיינסטו טאקע ערנסט דיינע ווערטער, וועל איך דיר יעצט אויספרואוון, איך האב ביי מיר דער 'טענדא רענדא', אויב ביסטו פאר דעם צדקה צוועק גרייט דאס אנצוטוין און זיך ארוםדרייען איבערן שטאט עטליכע מאל, וועל איך וויסן אז דו מיינסט ערנסט די צדקה וואס דו בעטסט, איך וועל דיר דאן געבן דעם גאנצן סכום וואס עס פארלאנגט זיך."

דער איד האט נישט געטראכט קיין צוויי, [צו העלפן א צווייטן איד לוינט זיך צו ווערן פארשעמט] ער טוט זיך אן דעם טענדא רענדא און שפאצירט ארום די געסלעך פון שטאט עטליכע מאל. ווען ער איז צוריק געקומען צום עושר האט ער אים טאקע געגעבן דעם גאנצן סכום וואס ער האט אים צוגעזאגט, דער איד האט דאן געבעטן פונעם עושר דעם טענדא רענדא אלס מתנה, און ער האט עס אים גערן אוועקגעגעבן.

פאר דער איד איז נפטר געווארן האט ער געלאזט צוואה אז מען זאל אים אויפגייען תכריכים פון דעם טענדא רענדא מלבוש, מען האט טאקע אזוי געטון, אבער ביים צודעקן זענען צוויי פינגערס נישט געווארן צוגעדעקט מיט די תכריכים האט מען צוגעשטיקלט אן אנדערע סארט סחורה, און וויבאלד ער איז געווארן באדעקט מיט אזא מלבוש וואס ער האט געליטן בזיונות פאר כבוד-שמים, דעריבער האבן די ווערים נישט געקענט צוקומען צו זיין גוף.

די מעשה האט ר' פנחס קיבליטשער דערציילט אין נאמען פון רבי'ן ר' אברהם ב"ר נ' ווען מען האט אים אנגעפרעגט איבער די מעשה האט ער געזאגט: "קאטשע סוף רבי'ן נאכזאגן האב איך דאס נישט געהערט, אבער רבי פנחס איז א בר סמכא". אויך האט ער צוגעלייגט אז ער ווייסט נישט אויב מען מעג הנאה האבן פון טענדא-רענדא וואס איז א משמש פון עבודה זרה. (שיש"ק ח"א תקל"ג)

אין א געוויסע שטאט האט מען פאר א סבה געדארפט איבערלייגן קברים פון מתים וואס זענען שוין געווען באקרייגט פאר יארן לאנג ביים מפנה זיין די קברים האט מען געטראפן אין איינע פון די קברים א נפטר וואס זיין גוף איז געווען גאנץ! אין זיין גאנצער קערפער האט נישט שולט געווען קיין ווערים וואס זאלן אים אויפגעסן נאר איין קליין שטיקל ארום די פינגער פון די פיס. די ארומיגע זענען געווען זייער ערשטוינט צו זען אזא אומגעווענליכע ערשיינונג, זענען זיי אריבער צום רב פון שטאט וועלכער איז געווען אן אדם גדול, אים צו דערציילן איבער דעם נפטר.

דער רב האט אנגעפרעגט אין די אויבערשטע הימלען צו הערן ווער דער נפטר איז און איבער וועלכע סבה האט ער זוכה געווען צו אזא זאך. פון הימל האט מען אים מגלה געווען אז דער איד איז געווען ביים לעבן גאנץ א פשוטער מענטש, "א פראסטער מענטש וואס ער איז ארוםגעגאנגען נאך צדקות", ער פלעגט זאמלען געלט און פארטיילן פאר נויטבאדערפטיגע, דעריבער האט ער זוכה געווען צו דעם גרויסן מעלה ווייל ער האט געליטן בזיונות פאר כבוד-שמים.

די מעשה איז געווען ווען איינמאל האט ער צאמגענומען געלט פאר נאר א חשובע צוועק, וואס האט זיך אויסגעפעלט עטליכע הונדערטער גאלדענע רענדלעך, איז ער אריבער צו א עושר און זיך געבעטן ביי אים פאר א שיינע תרומה. דער עושר פלעגט פארבארן געלט פאר גוים און נעמען פון זיי פראצענטן, איינמאל האט דער עושר פארבארנט געלט פאר אן ארימער גלח, האט דער גלח געגעבן דעם עושר פאר א משכון זיין 'טענדא רענדא' (א קלייד וואס די גלחים טוען אן ספעציעל ביים באגלייטן זייערע פגרים ביי זייערע אפגעטער) דער גלח איז אפגעשטארבן און נישט באצאלט דעם חוב, איז די טענדא רענדא געבליבן ביים עושר.

ספּוּרֵי מַעֲשֵׂי־תּוֹרָה מִשְׁנֵי קַדְמוֹנִיּוֹת

מַעֲשֵׂה י"ב - דַּעַר בַּעַל תְּפִלָּה (3)

און זיי האָבן גייהאַט עבודות און קרבנות און קטורת וואס זיי פלעגן דערמיט צו דינען די גאטין (דהיינו די וואס זיי האבן גייהאַט אסאך געלט).

און פון דעסט וועגן פארט. איז די מדינה בודאי פיל גיווען מיט רציחה און גזילה. ווארין דער וואס ער האט ניט גילייבט אין די עבודות איז ער גיווען א רוצח און א גזלן כדי ער זאל האבן געלט. ווארין דער עיקר איז ביי זיי גיווען דאס געלט ווארין דורך געלט קאן מען זיך קויפן אלדינג. עסין און קליידער און דער עיקר לעבן פון דעם מענשן איז דורך דעם געלט. איבער דעם איז דאס געלט ביי זיי דער עיקר אמונה גיווען (אזוי איז אלץ זייער נירישע פאןפירטע דעה גיווען).

און זיי האבן אלץ גיזעהן. אז סע זאל ביי זיי ניט גימינערט ווערין קיין געלט. ווארין דאס געלט איז ביי זיי גאר די אמונה און דער גאט גיווען. אדרבא מע מוז זעהן אז מע זאל אריין ברענגען אין דער מדינה אריין געלט פון אנדערע ערטער.

פלעגן פון זיי גייען סוחרים זאלין האנדלען אין אנדערע מדינות. כדי זיי זאלין גיווען געלט כדי מע זאל נאך מער געלט אריין ברענגען אין דער מדינה אריין.

און צדקה. איז בודאי א גרויסער איסור ביי זיי גיווען. ווארין ווי טאר מען אַוועק געבן דאס געלט וואס גאט אים געגבן. וואס דאס איז ביי זיי דער עיקר גיווען אז מע זאל האבן געלט. ווי טאר מען זע דאס אַוועק גיבן. איבער דעם איז בודאי ביי זיי איין איסור גיווען צו גיבן צדקה.

און זיי האבן גייהאַט ממונים. דהיינו מענטשן וואס זיי זענען גיזעצט גיווען דרויף. זיי זאלן אכטונג גיבן אויף איטליכן אויב ער האט אזוי פיל געלט ווי ער זאגט. ווארין איטליכער האט גימוזט ארויס ווייזן זיין עשירות אלע מאל. כדי ער זאל פלייבן ביי דער מעלה. און ביי דעם כבוד וואס ער האט גייהאַט וועדליג זיין געלט.

(פלומר די אלע עשירים וואס זיי זענען ביי זיי גיווען גאטין און שטערין וכו') מלאכים וכו' מחמת זייער געלט פלעגט מען אלע מאל זיי איבער צו זעהן. אויב ער

האבן זיי גישיקט מענטשן. אז זיי זאלן זוכן הויכע בערג. האבן זיי גיפונען זייער הויכע בערג איז גיגאנגען די גאנצע מדינה און האבן זיך דארט ביי זעצט. אויף די הויכע בערג. דהיינו אויף דעם בארג האבן זיך ביי זעצט א קבוץ מענטשן פון דער מדינה (פלומר א שטאט) און אזוי אויף דעם אנדערין בארג וכו' און זיי האבן גימאכט ארום דעם בארג א גרויס חזקת. און גרויסע גראבינס ארום דעם בארג. ביז סע איז ניט גימאלט גיווען צו זיי זאל קומען א מענטש. ווארין סע מער ניט גיווען נאר איין באהאלטיגער וועג צו דעם בארג וואס קיין אנדערער מענטש האט גאר ניט גיקאנט צו קומען צו זיי. און אזוי אויף דעם אנדערין בארג אויף און אזוי ביי אלע בערג האבן זיי אלץ גימאכט חזקת וכו' פנ"ל.

און זיי האבן גישטעלט שומרים ווייט פון דעם בארג. כדי קיינער זאל צו זיי ניט קאנען קומען. און זיי זענען גיזעסן דארט אויף די בערג. און האבן זיך גיפירט מיט דעם פיריכץ פנ"ל. און זיי האבן גייהאַט אסאך גאטין. דהיינו וועדליג דעם געלט פנ"ל. לושמיר ווייל ביי זיי איז דער עיקר גיווען דאס געלט. ביז דאך אסאך געלט. איז מען גיווען ביי זיי א גאט האבן זיי מורא גייהאַט פאר רציחה און גזילה. ווארין איטליכער וועט זיין א רוצח און א גזלן כדי ער זאל ווערין א גאט. דורך דעם געלט וואס ער וועט גזלן. נאר זיי האבן גיזאגט. ווייל דער וואס ער האט געלט איז א גאט. וועט ער זיך היטן פון גזילות און רציחות.

און זיי האבן מתקן גיווען עבודות און קרבנות אז מע זאל מקריב זיין קרבנות און מע זאל מתפלל זיין צו די געטער. כדי דורך דעם זאל מען קריגין געלט און זיי פלעגן מקריב זיין מענטשן פאר קרבנות און זיי פלעגן זיך אליין מקריב זיין צו די גאטין. כדי ער זאל אין אים נכלל ווערין און דער נאך וועט ער מגולגל ווערין. וועט ער זיין איין עושר. ווארין דער עיקר אמונה איז ביי זיי גיווען דאס געלט.

(פלומר די אלע עשירים וואס זיי זענען ביי זיי גיווען גאטין און שטערין וכו') מלאכים וכו' מחמת זייער געלט פלעגט מען אלע מאל זיי איבער צו זעהן. אויב ער

האט אזוי פיל געלט. אויב ער איז ניט אומזיסט איין גאט וכו'. און מענטשן זענען דרויף גיזעצט גיווען אז זיי זאלן אלע מאל דאס אויף זעהן).

און אמאל פלעגט ביי זיי צו ווערן פון א חיה א מענטש. און פון א מענטש א חיה דהיינו אז איין עושר האט אנגיווארן דאס געלט. איז ער שוין אויס מענטש גיווארן. איז גיווארן פון א מענטש א חיה. ווארין ער האט זיך שוין קיין געלט ניט. און אזוי פארקערט. אז איינער האט גווינען געלט. אזוי איז גיווארן פון א חיה א מענטש. און אזוי איז גיווען ביי די איבריגע מעלות. וואס ביי זיי איז אלץ וועדליג דעם געלט גיווען. (איז אויף אזוי גיווען. מיט אמאל איז איינער אויס גאט גיווארן. ווארין ער האט שוין דאס געלט אנגיווארן).

און זיי פלעגן האבן די צורות און די פאטרעטן פון די גאטן (דהיינו די וואס האבן פיל געלט גיהאט) און ביי איטליכן אין גיווען די פאטרעטן. און זיי פלעגן זיי צו האלדן און צו קושן. ווארין דאס געלט איז ביי זיי גיווען גאר זייער עבודה און זייער אמונה. **און די לייט פון דעם בעל תפלה** (וואס זיי זענען פריד דארט גיווען ביי דער מדינה פל) זיי האבן זיך אומגיגעט צו זייער ארט. און זיי האבן דערציילט דעם בעל תפלה פון די נארישקייט פון דער מדינה ווי זיי זענען אזוי פארנארישט גיווארן און פארפירט גיווארן אין דער תאוה פון געלט. און אז זיי ווילן שוין ארויס פון זייער מדינה אין אין אנדערע מדינה (וואס דארט מאכט מען געלט פל) און זיי ווילן זיך שוין מאכן שטערן און מזלות (פל).

האט זיך דער בעל תפלה אנגירופין ער האט מורא אז זיי זאלן ניט נאך מער פאר פירט ווערן ווייטער. דער נאך האט מען דאס גיהערט אז זיי האבן זיך שוין גימאכט גאטן (פל). האט זיך דער בעל תפלה אנגירופין. האט דאס האב איך גימיינט דערפאר האב איך מורא גיהאט (דהיינו דאס וואס ער פלעגט אלץ זאגן ער האט מורא זיי זאלן ניט נאך ארגער פארפירט ווערן האט ער דאס גימיינט).

האט דער בעל תפלה גרויס רחמנות אויף זיי גיהאט. האט ער זיך מיישב גיווען. ער וועט אליין אהין גיין. טאמער וועט ער זיי ארויס פירן פון זייערע נארישקייט.

איז דער בעל תפלה אהין גיגאנגען. און ער איז גיקומען צו די שומרים וואס זיי זענען גישטאנען ארום איטליכן בארג (פל) און די שומרים זענען מן הסתם גיווען קליינע לייט. וואס זיי האבן גימעגט שטיין אין דעם אויר פון דער וועלט.

ווארין די מענטשן וואס זיי האבן גיהאט מעלות מחמת זייער געלט. זיי האבן גאר ניט גיקאנט זיין אין איינעם מיט דער וועלט. און האבן ניט גיקענט שטיין אין דעם אויר פון דער וועלט. סע זאל זיי ניט מטמא זיין (פל) און זיי האבן גאר ניט גיקענט שמוסין מיט דער וואלט. מען זאל זיי ניט מטמא זיין מיט דעם דוך פון דעם מויל (פלומר ביי דער נארישער מדינה איז די וועלט גאר טמא גיווען אקעגן זיי פל)

איבער דעם זענען בודאי די שומרים וואס זיי זענען גישטאנען אונטער דער שטאט. זענען זיי בודאי גיווען קליינע לייט נאר די שומרים האבן אויך גיהאט די פאטרעטן (פון די גאטן זייערע) און זיי פלעגן די פאטרעטן צו האלדן און צו קושן אלע מאל. ווארין ביי זיי איז אויך דער עיקר אמונה גיווען דאס געלט. **איז דער בעל תפלה גיקומען צו איין שומר.** און האט אנגיהויבן מיט אים צו שמוסין פון דעם תכלית. באשר אז דער עיקר תכלית איז נאר גאטס דינסט. תורה און תפלה און מעשים טובים. און געלט איז גאר א נארישקייט. און סע גאר קיין תכלית ניט וכו'

און דער שומר האט אים אבער גאר ניט צו גיהערט. ווארין סע איז שוין ביי זיי אזוי איינגיזעצט גיווען פון א לאנגע צייט אז דער עיקר איז נאר דאס געלט. פל. און אזוי איז דער בעל תפלה גיגאנגען צו אלע שומרים. און האט מיט זיי אזוי אלץ גישמוסט. און זיי האבן אים גאר ניט צו גיהערט.

האט זיך דער בעל תפלה מיישב גיווען. און איז אריין גיגאנגען אין שטאט אריין. וואס די שטאט איז גיווען אויף דעם בארג (פל). ווי ער איז אריין גיקומען אין שטאט אריין. איז ביי זיי גיווען א גרויס חידוש. און זיי האבן גיפרעגט. ווי אזוי ביסטו אהער אריין גיקומען. ווארין קיין שום מענטש האט זיך צו זיי ניט גיקאנט צו טרעטן פל. האט ער זיי גיענפערט. וואס פרעגט איר. איך בין זיך שוין אבער פארט אריין.

האט דער בעל תפלה אנגיהויבן מיט איינעם צו שמוסין פון דעם תכלית פון דער וועלט אז געלט איז גאר קיין תכלית ניט וכו' (אזוי ווי זיין שטייגער איז גיווען) און דער מענטש האט אים גאר ניט צוגיהערט. און אזוי דער אנדערער און אזוי אלע. (פלומר קיינער האט אים ניט צוגיהערט)

ווארין זיי זענען שוין אלע אזוי פארפירט גיווען אין זייערע נארישקייט אז זיי האבן שוין קיינעם ניט גיהערט.

לאמיר זיין פאר הערן

די צוועלעווטע מעשה - דער בעל תפילה (3)

- ווען איינער האט געגעבן זיין גאנצע געלד פאר צדקה
- ווען איינער איז געווארן אויסגעהיילט פון זיין קרענק
- ווען איינער האט פארדינט (געוואונען) מער געלד
- ז. **וואס האבן זיי געטון מיט די פאטרעטין פון זייערע גאטן?**
  - זיי פלעגן עס ווארפן אויף דער ערד
  - זיי פלעגן עס האלזן און קושן
  - זיי פלעגן טאנצן מיט דעם
- ח. **וואס האט דער בעל תפלה געזאגט ווען מ'האט אים דערציילט אז זיי האבן גאטן?**
  - דערפאר האב איך מורא געהאט
  - ער האט גרויס רחמנות געהאט אויף זיי
  - ביידע תשובות זענען ריכטיג
- ט. **וואס האבן די שומרים געענטפערט פאר דעם בעל תפלה ווען ער האט אנגעהויבן רעדן פון תכלית?**
  - אונז האבן א אנדערע תכלית
  - מיר האבן א אנדערע וועג
  - זיי האבן גאר נישט צוגעהערט
- י. **האסטו געלערנט די מעשה פון די וואך?**
  - יא
  - נ"ן
  - א חלק

- א. **וואספארא סארט וועג איז געווען אפן צו די מדינה אויף די בערג?**
  - א ברייטע וועג אלע זאלן קענען אריין גיין
  - א שמאלע וועג אינמיטן שטאט אז א חלק זאלן קענען אריין גיין
  - איין באהאלטענער וועג אז קיין אנדערער מענטש זאל נישט קענען קומען צו זיי
- ב. **וואס האבן זיי געטון צו זייערע גאטן?**
  - געדאווענט צו זיי ר"ל
  - זיך מקריב געווען צו זיי ר"ל
  - ביידע תשובות זענען ריכטיג
- ג. **איז געווען רציחות און גזילות אין די מדינה של עשירות?**
  - ניין
  - אביסל
  - פול מיט רציחות און גזילות
- ד. **האט מען געמעגט געבן צדקה אין די מדינה?**
  - עס איז געווען ביי זיי א גרויסע מצוה
  - עס איז געווען ביי זיי א גרויסע איסור
  - מען האט געמעגט אבער ס'איז ביי זיי נישט געווען א מצוה
- ה. **ווען איז געווארן פון א מענטש א חי' אין די מדינה?**
  - ווען איינער האט פארלוירן (אנגעווארן) זיין געלד
  - ווען איינער האט פארלוירן געלד פון זיין חבר
  - ווען איינער האט געביסן זיין חבר
- ו. **ווען איז געווארן פון א חי' א מענטש אין די מדינה?**

טיפער געטראכט

וויפל מאל ווערט דערמאנט ביי די מעשה וואס מיר האבן געלערנט די וואך דער ווארט "געלט"?

תשובות אויף די פריערדיגע וואך

אין וויפל און וועלכע זאכן האבן עוסק געווען דער בעל תפילה מיט זיינע לייט חוץ לישוב?

זיבן דרגות, - א לייב, א חיה אדער א עוף, א גלאטער מענטש, כוכבים, מזלות, מלאכים, גאטן.